

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-01-54952 מדינת ישראל נ' פבריקנט

תיק חיצוני: 1-2012-393-400 יא"כ

בפני כב' השופט צחי עוזיאל

המאשימה:

מדינת ישראל
ע"י ב"כ, עו"ד דנית גרינשטיין

נגד

הנאשם:

אהרון פבריקנט
ע"י ב"כ, עו"ד שרון דניאלי

החלטה

- 1
- 2 1. נגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו עבירה של מרמה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 415 סיפא
- 3 לחוק העונשין תשל"ז-1977 (להלן - **חוק העונשין**). בהתאם לעובדות, כתוצאה ממצג שוא, שכלל
- 4 הגשת תביעה כוזבת לביטוח הלאומי לקבלת גמלת הבטחת הכנסה והצהרות כוזבות לפיהן אינו עובד,
- 5 קיבל הנאשם במרמה גמלת הבטחת הכנסה בסך כולל של 70,531 ₪ עבור השנים 2003 עד 2008.
- 6
- 7 2. בתשובה לכתב האישום, כפר הנאשם במרבית העובדות המיוחסות לו והשמיע טענת זוטא בנוגע
- 8 לאמרה שנגבתה ממנו על-ידי חוקרי הביטוח הלאומי ביום 13.12.09 (ת/6). לטענת ההגנה, יש לפסול
- 9 אמרה זו משני טעמים: **האחד** – אי מתן הודעה לנאשם (אז חשוד) בדבר הזכות להיוועצות בעורך דין.
- 10 **השני** – חוסר סמכות של החוקר לחקור את הנאשם בעבירות לפי חוק העונשין.
- 11
- 12 3. לאור טענת הנאשם, התקיים משפט זוטא במהלכו העיד מטעם המאשימה מר זאב ורמוט, חוקר
- 13 מטעם הביטוח הלאומי (להלן – **החוקר ורמוט**), שטיפל בעניינו של הנאשם וגבה בין השאר את
- 14 האמרה שבמחלוקת (ת/6). במסגרת ההודעה, הודה הנאשם כי במהלך השנים 2003 עד 2007 נמנע
- 15 מלדווח לביטוח הלאומי על עבודתו אצל מעסיקים שונים, שאת פרטיהם מסר בהודעה, והוסיף בין
- 16 השאר כי "אני מודה באשמה ובעובדות. **עבדתי כמה שעות ביום כי אני איש חולה, אני חי בשכירות,**
- 17 **מוציא הרבה על תרופות ולא ניתן לחיות רק מהבטחת הכנסה. אני מתנצל על זה שלא דיווחתי**
- 18 **ומבקש להתחשב במצבי הבריאותי"** (ת/6, ע' 2, ש' 17-19).
- 19
- 20 במסגרת עדותו בבית המשפט, הבהיר החוקר ורמוט בין היתר כי "נחקר שמגיע אליי ומבקש לצאת
- 21 באמצע חקירה יכול לקום וללכת....אין לי סמכות לעכב נחקר" (ע' 8, ש' 6); "לשאלתך, מדוע לא

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-01-54952 מדינת ישראל נ' פבריקנט

תיק חיצוני: 1-2012-393-400 יא"כ

1 הודעה לו הזכות להיוועץ בסנגור...אני לא ידעתי עליה" (ש' 11); "משנת 2013 או 2012 אנחנו
2 מודיעים על הזכות להיוועצות" (ע' 11, ש' 27).

3
4 בתום פרשת התביעה, בחר הנאשם שלא להעיד במסגרת משפט הזוטא, למרות שהודעה לו זכותו
5 לעשות כן וההשלכות של הימנעותו של (ע' 9, ש' 2-5).

6
7 4. הצדדים אינם חלוקים באשר לכך שהחוקר ורמוט לא יידע את הנאשם בדבר זכותו להיוועץ בעורך דין
8 והמחלוקת ביניהם נעוצה רק בהשלכותיה של הפרה זו. בעוד התביעה סבורה כי מדובר "לכל היותר
9 בהפרה מינורית של זכות הנאשם להיוועצות, הפרה שהינה במהותה טכנית ולא מהותית" (סעיף 7
10 לפרק הסיכום), טוענת ההגנה כי זכותו של הנאשם להליך הוגן נפגעה אנושות עד אשר אין מנוס
11 מפסילת הודאתו.

דיון והכרעה

זכות ההיוועצות בעורך דין

12
13
14
15
16
17 5. דומה כי אין צורך לשוב ולהדגיש את חשיבותה, מעמדה הרם ומרכזיותה של זכות ההיוועצות במשפט
18 הישראלי, הנגזרת מהזכות להליך הוגן בפלילים ואשר תכליתה, בעיקר, לסייע לנחקרים לשמור על
19 זכויותיהם, להבטיח הגינותם של הליכי החקירה ולמנוע ניצול לרעה של פער הכוחות המובנה בין
20 הנחקר לבין אנשי המרות החוקרים אותו. ההנחה היא, כי הסנגור של החשוד יסביר לו בלשון פשוטה
21 וברורה את מכלול זכויותיו וביניהן את זכות השתיקה והחיסיון מפני הפללה עצמית ואף ייעץ לו,
22 במקרים מתאימים, לשתוק בחקירה או לא למסור כל הודעה. מן הטעם האחרון, יש הרואים בזכות
23 ההיוועצות, מעבר להיותה זכות עצמאית, גם נגזרת של זכות השתיקה, על כל המשתמע.

24
25 6. במשפט הישראלי קיימים שני מסלולים לבחינת קבילותה של הודאת נאשם כאשר הנחקר לא הועמד
26 קודם לכן על זכותו להיוועץ בעורך דין: **האחד** - המסלול הקבוע בסעיף 12 לפקודת הראיות במסגרתו
27 נבחנת השפעתה של הפגיעה במתן הודעה בדבר הזכות להיוועצות על אוטונומית הרצון וחופש הבחירה
28 של הנאשם במסירת ההודאה. **השני** – דוקטרינת הפסילה הפסיקתית שנקבעה בע"פ 5121/98
29 **יששכרוב נגד התובע הצבאי הראשי** (נבו, 4.5.06) (להלן – **הלכת יששכרוב**), הנותנת לבית המשפט

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-01-54952 מדינת ישראל נ' פבריקנט

תיק חיצוני: 1-2012-393-400 יאלי"כ

- 1 שיקול דעת לפסול ראייה מקום בו נוכח לדעת כי הראייה הושגה שלא כדין וקבלתה במשפט תיצור
2 פגיעה מהותית בזכותו של הנאשם להליך הוגן ובאופן שאינו מידתי.
3
- 4 .7. בפתח הדברים, יובהר כי לא עלה בידי הנאשם לשכנע, במידה הנדרשת, כי אי העמדתו בדבר הזכות
5 להיוועצות פגעה בחופש הבחירה ובאוטונומיה של הרצון החופשי שלו, במובנם הצר, באופן המחייב
6 פסילת ההודאה בהתאם לסעיף 12 לפקודת הראיות. בהקשר זה, יצוין כי הימנעותו של הנאשם
7 מלהעיד במשפט הזוטא הקשתה על בירור טענתו, והימנעות זו, מטבע הדברים, פועלת לחובתו בעניין
8 זה.
9
- 10 .8. לפיכך, יש להמשיך ולבחון את עתירת ההגנה לפסילת ההודאה בהתאם לכלל הפסיקתי. בפרשת
11 יששכרוב עמד בית המשפט העליון על אמות המידה להפעלת שיקול הדעת השיפוטי במסגרת כלל
12 הפסילה הפסיקתי ונקבע, כי יש לשקול, בין היתר, את אופייה וחומריתה של חוסר החוקיות; אם
13 רשויות אכיפת החוק עשו שימוש באמצעי החקירה הבלתי כשרים במכוון ובזדון או שמא בתום-לב;
14 אם מתקיימות נסיבות מקלות המפחיתות מחומריתה של אי-החוקיות שהייתה כרוכה בהשגת הראייה;
15 באיזו מידה של קלות ניתן היה להשיג את הראייה באופן חוקי וכן מידת ההשפעה שהייתה לאמצעי
16 החקירה הבלתי חוקי על מהימנותה של הראייה ועל משקלה. תפקידו של בית המשפט הנדרש להכריע
17 בשאלת תחולתו של כלל הפסילה, ליתן לכל אחד מהשיקולים הנ"ל את משקלו וכוחו המתאימים
18 בנסיבות הקונקרטיים ולבסוף לערוך איזון בין הנזק והתועלת החברתיים הכרוכים בפסילת הראייה.
19
- 20 **חובת היידוע בדבר הזכות להיוועץ בעורך דין - לגבי כל חשוד ולא רק עצור**
21
- 22 .9. לטענת המאשימה, כפי שעולה מסיכומיה בכתב, העובדה שהנאשם לא היה עצור או מעוכב משליכה
23 לענייננו. בהקשר זה, טענה התביעה כי יש לקחת בחשבון כי אין בנמצא הלכה מחייבת של בית המשפט
24 העליון בדבר תחולתה של חובת היידוע של זכות ההיוועצות לגבי נחקר שאינו עצור. עוד צוין, כי
25 התביעה ערה לעמדת כבוד השופטת בייניש בפרשת יששכרוב, עת צוין כי הנטייה היא לפרשנות
26 מרחיבה, המחילה חובה זו על כל נחקר (פסקה 17 לפסק דינה של כבוד השופטת בייניש) ועל כן
27 התביעה, "המבינה את משמעות האמור בהלכת יששכרוב ומפרשת אותו בעצמה ככלל שחל על נחקר
28 ולא משנה מעמדו, סבורה כי מדובר במצב דברים בו אם היה מדובר בתיק חקירה של העת האחרונה,
29 לא היה מצב בו הייתה נמנעת מנחקר הזכות להיוועצות" (ראה סעיף 7.א.2. לסיכומים בכתב).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-01-54952 מדינת ישראל נ' פבריקנט

תיק חיצוני: 1-2012-393-400 יאלי"כ

- 1
- 2 10. אכן, כפי שטענה המאשימה, שאלת תחולתה של חובת היידוע על נחקר שאינו עצור לא הוכרעה בשעתו
- 3 בפרשת יששכרוב. יחד עם זאת, סבורני, כי לא ניתן לחלוק כי חובה זו, הנגזרת מהזכות להליך פלילי
- 4 הוגן, חלה לגבי כל נחקר, כפי שאף הסכימה המאשימה בסיכומיה. בהקשר זה, ראוי להפנות לסעיף
- 5 19(א) לחוק הסנגוריה הציבורית, תשנ"ו-1995 (להלן – **חוק הסנגוריה הציבורית**), הקובע כי "**נעצר**
- 6 **אדם והוא לתחנת משטרה או למתקן של רשות החוקרת על פי דין או שהוא חשוד בביצוע עבירה,**
- 7 **יודיע לו הממונה על התחנה או על החקירה, בהקדם האפשרי, כי באפשרותו לבקש מינוי סנגור**
- 8 **ציבורי אם הוא זכאי לכך לפי חוק זה**". לטעמי, עולה מלשון הסעיף כי קיימת חובת יידוע בדבר הזכות
- 9 להיוועצות בנוגע **לכל חשוד** מייד עם הגעתו לחקירה ולא רק עצור. אמנם חוק הסנגוריה הציבורית
- 10 אינו מדבר על חובת היידוע אלא על חובת ההודעה בדבר אפשרות מינויו של סנגור ציבורי, אלא
- 11 שסעיף זה יוצא, להשקפתי, מנקודת הנחה כי קדמה להודעה זו הודעה בדבר הזכות להיוועצות. יוער,
- 12 כי לא נעלמה מעיני הוראת סעיף 34 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), תשנ"ו-1996
- 13 (להלן – **חוק המעצרים**) ממנה עולה, לכאורה, כי חובת ההודעה קמה לאחר החלטת הקצין הממונה
- 14 לעצור את החשוד, אלא שלא מצאתי כי מדובר בשתי הוראות סותרות עד אשר לא ניתן ליישב ביניהן.
- 15 דומני, כי החובה המוטלת על הקצין הממונה מכוח סעיף 34 לחוק המעצרים אינה גורעת מחובת
- 16 היידוע הקיימת לגבי כל חשוד בתחילת החקירה, כאשר יש לקרוא את סעיף 34, להשקפתי, ככזה
- 17 הנועד לקדם פיקוח נוסף מצידו של הקצין הממונה כאשר מדובר בעניינו של עצור. בהקשר זה, ראוי
- 18 להפנות לפסק הדין בע"פ 8974/07 הונצ'יאן לין נגד מדינת ישראל (נבו, 3.11.10), במסגרתו עמד בית
- 19 המשפט העליון על הסתירה הלכאורית בין שתי ההוראות הנ"ל ועל חשיבות כריכתן של ההודעה בדבר
- 20 זכות ההיוועצות ובדבר אפשרות מינוי סנגור ציבורי והוסיף כי "**כריכת שני העניינים נעשתה על ידי**
- 21 **המחוקק, וראוי להקדימה ככל הניתן, למצער למועד תחילת החקירה**". (פסקה כו' לפסק דינו של
- 22 כבוד השופט רובינשטיין).
- 23
- 24 11. מעבר לכך, ראוי להדגיש כי מאז הלכת יששכרוב, בה כאמור הושארה שאלת היקף חובת היידוע
- 25 בצריך עיון, ניתנו פסקי דין מהם עולה כי ניתנה פרשנות מרחיבה לחובת היידוע באופן שיש להחילה
- 26 גם על נחקרים שאינם עצורים. בע"פ 9956/05 אסף שי נגד מדינת ישראל (נבו, 4.11.09), הושארה
- 27 אותה השאלה בצריך עיון (פסקה 12 לפסק דינה של הנשיאה, כבוד השופטת בייניש), אם כי נקבע,
- 28 הלכה למעשה, כי אמרה שנגבתה מחשוד שאינו עצור תיפסל בשל פגיעה בהיבטים אחרים של הזכות
- 29 להיוועצות ולא חובת היידוע (פסקאות 19-13). בהמשך, בע"פ 10049/08 ראתב אבו עצא נגד מדינת
- 30 ישראל (נבו, 23.8.2012), קבע בית המשפט העליון (כבוד השופט דנציגר) מפורשות כי:

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-01-54952 מדינת ישראל נ' פבריקנט

תיק חיצוני: 1-2012-393-400 יאלי"כ

1

2 "עד כה דנתי בחובות מתן הודעה על זכות ההיוועצות על ידי הקצין הממונה המורה על מעצרו של
3 החשוד. ברם, ישנם מקרים בהם החשוד-הנחקר אינו עצור ולפיכך אינו מובא לפני הקצין הממונה
4 וכן מקרים אחרים בהם הופך אדם במהלך גביית הודעה ממנו שלא תחת אזהרה לחשוד. במקרים
5 מעין אלו, יהיה על החוקרים עצמם לתת לחשוד הודעה כדבעי בדבר זכותו להיוועץ בעורך דין
6 בטרם יתחילו או ימשיכו בגביית הודעתו, לפי העניין" (פסקה 121).

7

8 12. הנה כי כן, עולה מן המקובץ כי החובה להודיע לחשוד בדבר זכותו להיוועץ בעורך דין חלה כבר
9 בתחילת החקירה לגבי כל חשוד, אף אם אינו עצור או מעוכב והימנעותו של החוקר ורמוט מלקיימה
10 מהווה הפרה של זכות זו. כאן המקום להעיר, כי אין בידי לקבל את טענת המאשימה כי מועד ביצוע
11 החקירה משליך לענייננו, שכן, כפי שנרמז בסיכומים, טרם הופנמו הכללים המתאימים. מעבר לכך
12 שמדובר בחקירה מיום 13.12.09, כשלוש וחצי שנים לאחר פרסומה של הלכת יששכרוב, יש לזכור כי
13 החוקר ורמוט ציין כי חובה זו הובאה לידיעתו רק בשנים 2012 או 2013, כך שאותה ההתנהלות
14 נמשכה, לפי עדותו, ממש עד לעת האחרונה. במצב דברים זה, יש קושי להסכים עם הטענה כי הפרת
15 הזכות נבעה אך בשל חדשנותה של ההלכה.

16

17

עוצמת חומרת ההפרה של זכות ההיוועצות

18

19 13. באשר למידת החומרה של ההפרה, דומה כי מדובר בפגיעה מהותית ומלאה של זכות ההיוועצות ולא,
20 כפי שטענה המאשימה בסיכומיה בכתב, כי מדובר "לכל היותר בהפרה מינורית של זכות הנאשם
21 להיוועצות, הפרה שהינה במהותה טכנית ולא מהותית" (סעיף 7 לפרק הסיכום). מעבר לכך שכל
22 הפרה של זכות ההיוועצות מהווה הפרה מהותית ולא טכנית, הרי שקיימים בענייני נתונים נוספים,
23 הנעוצים באופי ובמיקום החקירה, המשליכים על חשיבותה של חובת היידוע וכפועל יוצא מכך גם על
24 מידת חומרתה של ההפרה. כאשר מדובר בחקירה משטרתית, ניתן לומר, במקרים מסוימים, כי עצם
25 טבעה ואופייה של החקירה, יוצרים אצל חלק מהנחקרים את התחושה כי עסקינן בחקירה פלילית
26 מובהקת, הכוללת גם סמכויות עיכוב ומעצר, ואשר תוצאותיה עלולות להסתיים בהגשת כתב אישום
27 או אף במאסר, באופן שחלק מהנחקרים מבינים, גם מבלי שיעמידו אותם על זכותם להיוועץ בעורך
28 דין, את החשיבות בקבלת עזרה מקצועית. שונים הם פני הדברים כאשר מדובר בחקירה של המוסד
29 לביטוח לאומי, שאינה מתבצעת על-ידי חוקר משטרה, המתקיימת במוסד עצמו ולא בתחנת המשטרה
30 ואף באותו החדר ובאותם התנאים בהם מתבררים עניינם של אלה התובעים קצבה או גמלה מהביטוח

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-01-54952 מדינת ישראל נ' פבריקנט

תיק חיצוני: 1-2012-393-400 יאלי"כ

1 הלאומי או בלשונו של החוקר ורמוט "באופן כללי, מעמדו של הנחקר אינו שונה מתובע רגיל, מעבר
2 לעובדה שהוא חשוד, אופי החקירה שונה רק בעובדה שהוא מוזהר כחוק, זה באותו חדר, באותם
3 תנאים. הוא שונה מנחקר רגיל בכך שהוא חשוד, הוא מוזהר כדין וזהו" (ע' 8, ש' 3-5; ראה גם ע' 10,
4 ש' 1-21)). במקרה האחרון, האווירה בה מתבצעת החקירה עלולה, לעיתים, להוות מכשול מבחינתו
5 של הנחקר, שעשוי אף לטעות כי עסקינן בחקירה או תשאול הנוגעים לסכסוך או תביעה כספית בלבד,
6 ולטשטש אצלו את החשיבות בהבנת מלוא זכויותיו, לרבות החיסיון מפני הפללה עצמית, וההשלכות
7 של ויתור עליהן. בנסיבות אלה, קיימת, בעיני, חשיבות יתרה בהעמדתו של חשוד הנחקר בנסיבות
8 שכאלה בדבר זכות ההיוועצות. בהקשר זה, ראוי להפנות לדברי בית המשפט המחוזי בתל-אביב בע"פ
9 70487/04 ליליאן טולדנו נגד מדינת ישראל (נבו, 18.11.07), עת הורה על פסילת אמרה שנגבתה על-ידי
10 חוקר מטעם הביטוח הלאומי בהיעדר אזהרה כדין וציין בין השאר כי "בחקירה בפני חוקר שכזה,
11 שאינו איש משטרה, עלול הנחקר להרגיש חופשי ומשוחרר יותר ולהפלייל את עצמו מבלי משים"
12 (פסקה 11). דברים אלה נאמרו אמנם בקשר לחובת אזהרה, אולם הם יפים באותה המידה ובשינויים
13 המתאימים גם לענייננו.

14
15 כאן המקום לציין, כי לא ניתן לשלול האפשרות, במקרה הנדון, כי הנאשם לא באמת הבין את
16 משמעות החקירה עד תום, וזאת נוכח בחירתו להתנצל בפני החוקר ורמוט, אותו ראה, בנסיבות
17 שפורטו, כנציג המוסד לביטוח לאומי, ולבקש ממנו להתחשב במצבו הבריאותי (ראה ת/6, ש' 19).
18 אמנם הנאשם בחר שלא להעיד במשפט הזוטא והקשה על בירור הדברים לאשורם, אולם אפשרות זו
19 נותרה חרף הימנעותו זו.

20
21 14. טענה נוספת שהועלתה על-ידי המאשימה מתייחסת לתום ליבו של החוקר ורמוט הנעוץ, לשיטתה,
22 בחוסר הידיעה של החוקר בדבר קיומה של זכות ההיוועצות. חרף העובדה שלא ניתן לייחס לחוקר
23 ורמוט כוונת זדון, דומני כי לא ניתן להשלים עם עמדה זו ואין מנוס מהמסקנה כי מסכת הנסיבות
24 הקונקרטיות עולה כדי רשלנות רבתי, באופן המשליך ישירות על מידת הפגיעה בזכותו של הנאשם
25 להליך הוגן. יש קושי, בעיני, לקבל הגישה לפיה נשללה זכותו של הנאשם רק בשל העובדה שחובת
26 היידוע הובאה לידיעת חוקרי הביטוח הלאומי בשנת 2012 או 2013 ולא קודם לכן. דברים אלה נכונים
27 ביתר שאת כאשר מדובר בחקירה שלווה, במידה מסוימת, על-ידי תובע משטרתי מיחידת להב 433,
28 שהחזיר התיק בשנת 2011 לחוקר ורמוט להשלמת חקירה (ע' 8, ש' 31), וזאת מבלי שהעמיד אותו על
29 חובתו ליידע החשוד בדבר זכות ההיוועצות (אז הגדיל לעשות החוקר ורמוט ותשאל את הנאשם (אז
30 חשוד) ביום 4.9.11 טלפנית ואף מבלי להזהירו (נ/1)). בהקשר זה, ראוי להפנות לדברי בית המשפט

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-01-54952 מדינת ישראל נ' פבריקנט

תיק חיצוני: 1-2012-393-400 יאלי"כ

1 העליון בע"פ 10715/08 ישראל אשר ולס (נבו, 1.9.09) "העובדה שהפרת זכות ההיוועצות של המערער
2 נעשתה בתום-לב מעמעמת, במידת-מה, את אי-החוקיות שהייתה כרוכה בהשגת ההודאה, אף
3 שאין בה, כשלעצמה, כדי למנוע את פסילת ההודאה ככל שהדבר מתחייב מההגנה על זכותו של
4 המערער להליך הוגן (עניין יששכרוב, בפסקה 70)".

5
6 15. עוד יצוין, כי אין בידי לקבל את טענת המאשימה לפיה הנאשם ידע כשנה קודם על הכוונה לחוקר
7 באזהרה, כך שלא הייתה מניעה מצידו להיוועץ בעורך דין. ראשית, אמנם שוגרה לנאשם הזמנה שבה
8 צוין "חקירה באזהרה" (ת/2), אלא שלא הוכח, ברמה הנדרשת, כי הזמנה זו נתקבלה אצל הנאשם או
9 נשלחה לכתובת בה מתגורר בפועל (בהזמנה צוין אבן גבירול 145 ואילו בהודעה ובכתב האישום מצוין
10 כי מתגורר באבן גבירול 141). שנית, גם אם היה מוכח כי הזמנה זו נתקבלה אצל הנאשם (ולא כך הם
11 פני הדברים), הרי שלא היה בכך, לאור האמור עד כה, כדי להקהות מחומרת ההפרה בנסיבות
12 הקונקרטיות שפורטו.

נוהג העבודה של רשויות האכיפה והשלכתו על עוצמת הפגיעה בזכות ההיוועצות

13
14
15
16 16. טענות נוספות שהעלתה ההגנה מתייחסות לשאלת סמכותו של החוקר ורמוט לחקור את הנאשם בגין
17 חשד לביצוע עבירות לפי חוק העונשין. לגישת ההגנה, החוקר ורמוט היה מוסמך לחקור את הנאשם
18 רק בגין חשד לביצוע עבירות לפי חוק הביטוח הלאומי. אין בידי לקבל טענה זו. בהתאם להרשאה
19 שהוצגה, מוסמך החוקר ורמוט "לערוך חקירות בקשר לביצוע עבירות על חוק הביטוח הלאומי" (נ/3)
20 וחקירתו של הנאשם בגין חשד לביצוע עבירות של "מתן הצהרה כוזבת, העלמת מידע וקבלת כספים
21 במרמה" (ראה נוסח האזהרה ב- נ/6) נעשתה בהתאם לסמכות המוקנית לחוקר ורמוט. בדומה,
22 מקובלת עלי גם טענת המאשימה לפיה ההחלטה איזו הוראת חיקוק לייחס לנאשם בכתב האישום
23 היא פררוגטיבה של המאשימה ולא נפל פגם בעניין זה.

24
25 17. יחד עם זאת, יש ממש בטענת ההגנה בקשר לבעייתיות בשיטת העבודה של גורמי אכיפת החוק או
26 בנוהג שהשתרש לו. בהתאם לנוהג, שדומה כי אינו במחלוקת לאור עדותו של החוקר ורמוט, חוקרי
27 הביטוח הלאומי הם שמבצעים חקירות בעבירות על חוק הביטוח הלאומי כאשר ידוע לכל הנוגעים
28 בדבר, כבר בעת ביצוע החקירה, כי בתום החקירה יועבר הטיפול בתיק לידי תובע משטרתי לצורך
29 הגשת כתב אישום, ככל שישנן ראיות, לבית משפט שלום, בו תיוחסנה לנאשם עבירות מסוג פשע לפי

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-01-54952 מדינת ישראל נ' פבריקנט

תיק חיצוני: 1-2012-393-400 יא"כ

1. חוק העונשין ואשר במסגרתו, בהתאם למדיניות הנהוגה, תעתור המאשימה לעונש מאסר בפועל.
2. חריגותו של נוהג זה נובעת מעצם הסטייה מהתנהלות טבעית, הנגזרת מהוראות החוקים השונים, בה
3. הטיפול בתיקים הנחקרים על-ידי חוקרי הביטוח הלאומי מועברים, ככלל, לגורמים פנימיים לצורך
4. הגשת כתב אישום לבית הדין לעבודה, במסגרתו מיוחסות לנאשמים עבירות מסוג עוון לפי סעיף 398
5. לחוק הביטוח הלאומי, שהעונש הקבוע לצידן הוא שנת מאסר. שיטת העבודה הנ"ל היא בעייתית
6. באופן המשליך, למצער, על הצורך בהקפדה יתרה על זכויותיו של הנחקר ועל העמדתו בדבר הזכות
7. שלו להיוועץ בעורך דין. בהקשר זה, ראוי להפנות לדברי כבוד השופטת הבכירה רובין לביא מבית
8. משפט השלום בקרית גת, אליהם הנני מצטרף, בת.פ. 11-06-15733 בעניין **מדינת ישראל נגד שמעון**
9. **ביטון** (נבו, 13.2.13), עת הוחלט על פסילת הודאה בין השאר בשל אי העמדתו של החשוד בזכות
10. ההיוועצות:

11.
12. **"לא ברור לי מדוע חוקרים בלתי מוסמכים מטעם המוסד לביטוח לאומי, שאינם מעורים**
13. **בכללי החקירה הבסיסיים המקובלים, ובפסיקת ביהמ"ש העליון, הם הגובים הודעות**
14. **מחשודים בעבירות מרמה. לעיתים מדובר בעבירות חמורות מאד. בה במידה לא ברור לי**
15. **מדוע אם האישום מוגש על ידי משטרת ישראל, אין החקירה מבוצעת על ידי משטרת**
16. **ישראל".**

סיכום כלל הפסילה הפסיקתי – פסילת ההודאה

17.
18.
19.
20. 18. על רקע המכלול האמור, ברור כי ראיה שהושגה תוך הפרה של זכות ההיוועצות, כמו בענייננו, היא
21. ראיה שהושגה שלא כדיון, ובכך מתמלא התנאי המקדמי של כלל הפסילה הפסיקתי. הפרת זכות
22. ההיוועצות של הנאשם לא הייתה, להשקפתי, טכנית, זניחה או קלת-ערך, כפי שנטען על-ידי
23. המאשימה, כי אם הפרה מהותית, ברורה ומלאה של זכות ההיוועצות. בנוסף, אין להתעלם מכך
24. שניתן היה, בקלות רבה, לגבות את הודעתו של הנאשם כדיון, ולא הייתה כל סיבה מתקבלת על הדעת
25. או דחיפות מיוחדת שהצדיקו שלא ליידע אותו בדבר זכותו להיוועץ בעורך דין. עוד יש להתחשב בכך
26. שקיומה של הראיה אינו עצמאי ונפרד מאי-החוקיות שהייתה כרוכה בהשגתה ואין לשלול, בנסיבות
27. שפורטו, שמהלך החקירה היה שונה לו היה נועץ הנאשם בסנגור, שהיה מעמידו על זכויותיו ומסביר
28. לו, ביתר שאת, כי הוא נתון תחת חקירה פלילית לכל דבר ועניין, גם אם זו מתנהלת במשרדי המוסד
29. לביטוח לאומי ומתבצעת שלא על-ידי חוקר משטרת.

30.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 54952-01-13 מדינת ישראל נ' פבריקנט

תיק חיצוני: 1-2012-393-400 יאלי"כ

1 .19. בהתחשב בנסיבות שפורטו, החשיבות בקבלת ייעוץ משפטי מתעצמת והפגיעה בזכות זו מחייבת,
2 להשקפתי, מסקנה כי זכותו של הנאשם להליך הוגן נפגעה באופן משמעותי באופן המצדיק פסילת
3 ההודאה – וכך אני מורה.

4

5

ניתנה היום, ט"ו שבט תשע"ד, 16 ינואר 2014, במעמד ב"כ הצדדים.

6

צחי עוזיאל, שופט

7

8